

2020



Najaarsnota

VOORWOORD

Wij bieden u hierbij de Najaarsnota 2020 aan. De Najaarsnota heeft als doel u tussentijds te rapporteren over de realisatie en uitvoering van de begroting en geeft de stand van zaken weer met de financiële consequenties voor het lopende begrotingsjaar 2020. Wij richten ons daarbij primair op afwijkingen ten opzichte van de begroting in 2020.

In het geval dat bijstellingen structureel zijn worden de meerjaren financiële consequenties opgenomen in de begroting 2021 voor de periode 2021-2024.

De financiële consequenties zo die in beeld gebracht zijn, hebben een positief effect op de begroting 2020 van € 278.600. De bijstelling van de exploitatiebudgetten is € 439.900 positief. Door toevoegingen aan de reserves van € 161.300 is het resultaat van de Najaarsnota 2020 € 278.600 positief.

Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve.

Aanpak COVID-19 crisis en compensatie door het rijk aan gemeenten

Na begin mei te zijn geïnformeerd over de aanpak van de crisis en het proces dat ons voor ogen staat om de impact en de gevolgen te beheersen heeft de raad eind juni het besluit genomen over de tweede fase aan steunmaatregelen en € 160.000 beschikbaar gesteld om verenigingen, maatschappelijke instellingen en bedrijven te ondersteunen.

Het Kabinet heeft in de meicirculaire 2020 gemeentefonds het compensatiepakket met betrekking tot de coronacrisis op hoofdlijnen toegelicht. Vervolgens is in de junibrief de specifieke uitkering voor gemeenten toegelicht. Eind augustus is er opnieuw een pakket aan compensatiemaatregelen bekend gemaakt. In de septembercirculaire 2020 gemeentefonds heeft het Rijk voor tal van maatregelen de financiële compensatie voor gemeenten opgenomen. Per maatregel is door het Rijk een verdeling gemaakt die bestaat uit een wijziging in hetzij de uitkeringsfactor hetzij het bedrag per eenheid van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. Er bestaat dus geen directe relatie met door een gemeente werkelijk gemaakte kosten dan wel verminderde inkomsten.

De consequenties per maatregel voor de gemeente Hattem zijn in de najaarsnota financieel vertaald door het toegekende bedrag aan het desbetreffende productbudget toe te voegen. In het totaal een bedrag van € 360.000 voor de specifieke maatregelen. Dit is exclusief het bedrag dat als voorschot is ontvangen uit de regeling Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo).

Het bedrag van € 160.000 aan steunmaatregelen door de gemeente Hattem samen met het bedrag van € 360.000 van het Rijk betekent dat er ruim € 0,5 miljoen beschikbaar is voor steunmaatregelen.

In onderstaande tabellen een samenvatting van de beschikbare bedragen, zowel uit de tweede fase (al opgenomen als aanvullend besluit bij de voorjaarsnota) als verwerkt in de najaarsnota.

Opgenomen In de voorjaarsnota 2020

Progr.	Onderwerp	Bedrag in €
1.d	Kwijtschelden huren binnensport	6.300
1.d	Kwijtschelden huren buitensport	9.700
1.d / 2.a	Kwijtschelden huren musea en De Dijkpoort	7.134
2.a	Niet opleggen leges horeca-exploitatievergunningen	1.000
2.b	Trainingen voor ondernemers	3.000
2.b	Nieuwe initiatieven door ondernemers	15.000
3.c	Niet opleggen OZB sportverenigingen	32.400
3.c	Niet opleggen reclamebelasting	66.100
3.c	Niet opleggen precario terrassen	11.000
4	Extra communicatie door raad	8.000
	Totaal voorjaarsnota - aanvullend besluit	-----
	(afgerond)	€ 160.000

Bovengenoemde steunmaatregelen zijn gedekt uit de algemene reserve.

Opgenomen in de najaarsnota 2020

Progr.	Onderwerp	Bedrag in €
1.a	Inhaalzorg jeugd	20.637
1.a ***	Vergoeding voor betaling eigen bijdrage kinderopvang	5.083
1.a ***	Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	24.772
1.b	Compensatie sociale werkbedrijven	60.632
1.c	Inhaalzorg WMO	7.823
1.c	Compensatie voor gemeenten i.v.m. niet incasseren eigen bijdrage Wmo	7.658
1.d ***	Lokale culturele voorzieningen	63.716
2.c ***	Speeltuinen / vrijwilligersorganisaties jeugd	5.726
3.c	Compensatie voor gemeenten i.v.m. lagere inkomsten toeristenbelasting	54.000
4	Oploop opschalingskorting uit algemene uitkering geschrapt	38.915
4	Compensatie voor gemeenten voor extra kosten toezicht en handhaving	29.840
3.c *	1.d / 2.a Lokale culturele voorzieningen: al in voorjaarsnota	€ 7.134
*	3.c Buurt- en dorpshuizen: in voorjaarsnota huren binnensport	€ 7.999
*	3.c Precario: al in voorjaarsnota precario	€ 7.690
**	3.c Tweede Kamerverkiezingen in 2021	€ 18.497
	Subtotaal toevoeging aan de algemene reserve	41.320
	Totaal najaarsnota - in programma's opgenomen (afgerond)	€ 360.000

* Omdat de genoemde steunmaatregelen in de voorjaarsnota zijn gedekt uit de algemene reserve wordt de van het Rijk ontvangen compensatie weer toegevoegd aan de algemene reserve.

** In de najaarsnota wordt het ontvangen bedrag toegevoegd aan de algemene reserve en in 2021 weer onttrokken uit de algemene reserve ter dekking van de kosten die dan worden gemaakt.

*** Voor deze onderwerpen is (nog) geen specifieke steunmaatregel uitgewerkt c.q. is het onderwerp genoemd in het eerste pakket steunmaatregelen van de gemeente Hattem. Zowel het Rijk als de provincie Gelderland stellen aan bedrijven, instellingen, musea enz. ook rechtstreeks subsidies en middelen beschikbaar. Indien van toepassing ondersteunt de gemeente bij de subsidie-aanvraag. De gedachte is dat de door de gemeente ontvangen middelen als een 'achtervang' kunnen dienen. Bij voortdurende van de corona-crisis in 2021 kan bij de jaarrekening 2020 worden overwogen om de in 2020 niet ingezette corona-gelden via resultaatbestemming of reservering beschikbaar te houden voor dekking van uitgaven in 2021.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	1
FINANCIEEL	5
A. RELEVANTE MUTATIES IN DE EXPLOITATIE	6
1 - Sociaal Sterk	7
Relevante financiële ontwikkelingen	7
Opgroeien en Ontwikkelen	7
Werk.....	9
Zorg	11
Welzijn en Sport	12
Financiële consequenties	12
2 - Wonen, werken en recreatie	13
Relevante financiële ontwikkelingen	13
Ruimtelijke Ordening	13
Economische ontwikkeling	13
Fysieke leefomgeving.....	14
Financiële consequenties	16
3 - Besturen en organiseren	17
Relevante financiële ontwikkelingen	17
Besturen en netwerken	17
Dienstverlening.....	17
Financiering en dekkingsmiddelen	18
Gemeentelijke organisatie	20
Financiële consequenties	20
4 - Bedrijfsvoering en overhead	21
Relevante financiële ontwikkelingen	21
Bedrijfsvoering en overhead	21
Financiële consequenties	22
B. BIJSTELLING RAMINGEN 2020	23
C. STAND VAN ZAKE INVESTERINGEN 2020	24
D. MUTATIES INZETBARE RESERVES EN VOORZIENINGEN	24
ADVIES	25

Leeswijzer: De aanduiding bij een bedrag met een N staat voor 'Nadeel'. Hetzij de lasten stijgen hetzij de baten dalen, met als gevolg een verslechtering van het exploitatieresultaat. Omgekeerd betekent een V een 'Voordeel' waardoor het exploitatieresultaat verbetert.

Achtereenvolgens wordt in deze najaarsnota verder aandacht besteed aan:

Voortgangsrapportage 2020

- A. Per programma c.q. paragraaf de relevante mutaties in de exploitatie
- B. Bijstelling ramingen 2020-2023
- C. Stand van zaken investeringen 2020
- D. Mutaties van inzetbare reserves en voorzieningen

Wij besluiten deze nota met een advies.

FINANCIEEL

Het geprognosticeerde begrotingsoverschot 2020 bedraagt na verwerking van de voorliggende **Najaarsnota € 383.694 voordelig** en is als volgt opgebouwd:

Saldo primaire begroting 2020	€	75.200	V
1e-begrotingswijziging - voorjaarsnota regulier	€	248.028	V
2e-begrotingswijziging – voorjaarsnota steunmaatregelen Corona	€	<u>-159.634</u>	<u>N</u>
Saldo begroting 2020 na voorjaarsnota	€	163.594	V
3e-begrotingswijziging - najaarsnota	€	<u>278.595</u>	<u>V</u>
Saldo begroting 2020 na wijzigingen:	€	442.189	V

Samenvatting mutaties in de Najaarsnota 2020:

Voordelige financiële gevolgen:

- Uitkering Gemeentefonds mei- en septembercirculaire € 757.000
- Doorschuiven onderhoudswerkzaamheden naar 2021 € 80.000
- Per saldo positieve opbrengsten verkoop gronden (extra baten € 136.000 minus boekwaarde € 63.000) € 73.000
- Per saldo lagere lasten voor verwerking PMD, papier en textiel € 65.000
- Hogere baten bouwleges € 50.000
- Hogere inkomsten begraafrechten € 46.000
- Voordeel op optierente plandeel Hattem H2O bedrijventerrein € 41.000
- Hogere dividenduitkeringen ROVA en BNG met in het totaal € 38.000

Nadelige financiële gevolgen:

- Bijstelling diverse lastenbudgetten als gevolg van in de september-circulaire ontvangen compensatie voor kosten Corona € 360.000
- Bijstelling lasten o.b.v. notitie informatisering (CIO-convenant) € 143.000
- Hogere kosten openbaar groen - meerdere onderwerpen € 119.000
- Bijstelling lastenbudgetten integratie-uitkeringen Voogdij/18+ (jeugdzorg) en Participatie WSW met in het totaal € 89.000
- Bijstelling lastenbudgetten inburgering en nieuwkomers totaal € 34.000
- Opstellen meerjaren onderhoudsplan € 30.000
- Afrekening 2019 kosten vuilafvoer ROVA € 28.000
- Per saldo hogere lasten door onderwerpen kleiner dan € 25.000 € 68.000

Mutaties met budgettair neutrale gevolgen

- Overschot financiële bijdrage 2019 Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen (MO/BW)
Het bedrag van € 120.000 wordt toegevoegd aan de reserve sociaal domein, deel MO/BW.
- Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO)
De verhoging van het voorschot met € 533.500 houdt een verhoging in van zowel de baten als de lasten.
- Afkoopsommen graven
De hogere inkomsten uit de afkoopsommen € 36.000 worden toegevoegd aan de voorziening.
- Programmamanagement Bereikbaarheid Noord-Veluwe
De kosten voor de programmamanagers € 50.000 worden vergoed door de provincie.

A. RELEVANTE MUTATIES IN DE EXPLOITATIE

Algemeen

Richtlijnen In overeenstemming met de richtlijnen opgenomen in de 'Routeplanner' Planning en Control cyclus 2020, wordt bij financiële bijstellingen gerapporteerd over (verwachte) afwijkingen (over- en onderschrijdingen) op de oorspronkelijke ramingen van de budgetten groter dan 10% met een minimum van € 10.000.

Bijstellingen op de budgetten lager dan dit bedrag zijn bij het onderdeel 'Financiële consequenties' per saldo opgenomen onder de omschrijving: 'totaal budgetaanpassingen < € 10.000'.

In afwijking van deze richtlijn maken we een uitzondering voor de bijstellingen vanwege Corona. Bedragen kleiner dan € 10.000 worden wel toegelicht en niet meegeteld als budgetaanpassing kleiner dan € 10.000.

1 - SOCIAAL STERK

Stand van zaken investeringen

Vorbereidingskrediet IKC-1

De raad heeft op 25 mei 2020 aan de schoolbesturen Cambium (Van Heemstraschool) en Florion (De Zaaier) een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld ter hoogte van € 621.725 (inclusief € 155.431 deel kinderopvang) voor de voorbereiding van de bouw van IKC 1 Hattem.

Dit voorbereidingskrediet betreft een voorschot op het definitieve bouwkrediet dat de gemeenteraad op een later moment afgeeft.

De helft van het voorbereidingskrediet te weten € 233.147 voor het onderwijsdeel en € 77.716 voor het kinderopvangdeel, wordt in 2020 overgemaakt. Het restant zal indien de schoolbesturen hierom verzoeken overgemaakt worden in 2021 of 2022.

RELEVANTE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

OPGROEIEN EN ONTWIKKELEN

1a - Opgroeien
en ontwikkelen

Decentralisatie jeugdzorg

- Inhaalzorg Jeugdhulp - Corona

In de junibrief is vermeld dat via de algemene uitkering een voorschot voor compensatie aan gemeenten beschikbaar wordt gesteld voor inhaalzorg. We verhogen het lastenbudget met € 20.637 (N).

- Jeugdhulp ZIN en PGB

Het maken van een inschatting van de kosten in heel 2020 is heel lastig. Er is weliswaar in de coronamaanden een lager bedrag aan facturen ontvangen dan begroot, maar onzeker is of er in het laatste kwartaal van 2020 nog een inhaalslag gaat plaatsvinden. Daarom wijzigen we de lastenbudgetten niet.

Wel voegen we de verhoogde bijdrage uit de meicirculaire voor de integratie uitkering Voogdij/18+ toe aan het lastenbudget van jeugdzorg ZIN voor € 10.612 (N).

Voorschoolse voorzieningen

- Vergoeding voor betaling eigen bijdrage kinderopvang - Corona

In de junibrief is vermeld dat de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters is verhoogd met € 8,3 miljoen in verband met de (gedeeltelijke) sluiting van de kinderopvang in de periode 16 maart tot en met 7 juni 2020 in verband met het coronavirus. Ouders/verzorgers zijn in maart opgeroepen om de rekening voor de opvang te blijven betalen in deze periode. Dit gold ook voor ouders/verzorgers van een kind dat gebruik maakt van de gemeentelijke regelingen voorschoolse educatie, peuteraanbod en sociaal medische indicatie. Op deze wijze kon het gemeentelijke aanbod rondom kinderopvang in stand worden gehouden. Daarbij is ook gecommuniceerd dat ouders een vergoeding krijgen voor het betalen van de eigen bijdrage in deze periode. Met deze eenmalige ophoging ontvangen gemeenten middelen om de eigen bijdrage van de ouders/verzorgers te vergoeden voor de hiervoor genoemde periode. De verdeling van het toegevoegd bedrag vindt plaats naar rato van het aandeel van iedere gemeente in de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters voor het jaar 2020.

We verhogen het lastenbudget met € 5.083 (N).

- Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep - Corona

Voor kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciaal beroep of vitale sector, werd voor de periode medio maart tot 1 juli gratis noodopvang aangeboden. De (gratis) noodopvang gedurende werkdagen eindigde eerder per 8 juni. Gemeenten hebben deze noodopvang, in overleg met kinderopvangorganisaties en scholen, gecoördineerd. Voor deze periode heeft het kabinet € 23 miljoen in 2020 beschikbaar gesteld in de septembercirculaire 2020 gemeentefonds ter compensatie van de kosten van deze opvang. De kosten worden door gemeenten aan kinderopvangorganisaties en scholen vergoed.

We verhogen het lastenbudget met € 24.772 (N).

<i>Opgroeien en ontwikkelen</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	-61.104 N	0	0	0
Budgetaanpassingen < € 10.000	-4.290 N			

WERK

1b - Werk

Uitkeringen

- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)

Een van de maatregelen van het Kabinet tijdens de Coronacrisis is de Tozo-regeling. De regeling heeft tot doel om gedurende een periode van eerst drie maanden en later verlengd tot 1 oktober (Tozo-2), zelfstandigen tijdelijk in hun levensonderhoud te voorzien en een lening te kunnen verstrekken voor bedrijfskapitaal om hiermee hun bedrijf tijdens de Corona-pandemie in stand te kunnen houden.

Het ministerie van SZW heeft aan de gemeente Hattem per 8 mei een specifieke uitkering verstrekt van € 1.422.588.

In de voorjaarsnota zijn zowel de baten (V) als de lasten (N) opgevoerd met het bovengenoemde bedrag. Dit bedrag is in meerdere voorschotten uitbetaald. Specifieke uitkeringen worden verantwoord via SiSa (Single information, Single audit).

Eind september is het tijdelijke voorschot verhoogd naar € 1.956.058. In de najaarsnota 2020 stellen we daarom zowel de baten (V) als de lasten (N) bij met € 533.470.

Omdat de werkelijke uitkeringen eind september afgerond € 823.000 bedragen, is de verwachting dat een groot deel van het voorschot terugbetaald zal moeten worden. Bij de jaarrekening 2020 bepalen we de actuele stand van zaken.

De Tozo-regeling wordt voor een aantal regiogemeenten en ook voor Hattem uitgevoerd door het Regionaal Bureau Zelfstandigen. Het RBZ berekend uitvoeringskosten door. Gemeenten ontvangen van het Ministerie van SZW per besluit op een aanvraag een vergoeding voor uitvoeringskosten. Hiervan moeten zowel de uitvoeringskosten van RBZ worden betaald, als de kosten die de gemeente Hattem zelf maakt. Bij de jaarrekening 2020 bepalen we de actuele stand van zaken, zowel ten aanzien van de verwachte vergoeding door het Rijk als van de verwachte kosten (van RBZ en van Hattem zelf).

De Rijksoverheid heeft bekend gemaakt dat er ook een Tozo-3 komt. Voor de periode 1 oktober 2020 tot 1 juli 2021. Bij de jaarrekening 2020 en/of de voorjaarsnota 2021 rapporteren we over de actuele stand van zaken.

Participatie

- Wet inburgering

Per 1 juli 2021 treedt de Wet Inburgering in werking. Gemeenten ontvangen zowel een incidentele bijdrage in de invoeringskosten (2020) als een structurele bijdrage in de uitvoeringskosten (2021 en verder). De middelen worden ontvangen middels een Integratie-uitkering en worden als lasten (taakmutatie) aan het budget inburgering nieuwkomers toegevoegd voor € 24.234 (N) in 2020. De middelen vanaf 2021 worden bij de begroting 2021 aan het budget toegevoegd.

Verder voegen we de bijdrage uit de meicirculaire voor maatschappelijke begeleiding statushouders toe aan het lastenbudget voor € 9.480 (N).

Sociale werkvoorziening

- Compensatie Sociale Werkbedrijven - Corona
Gemeenten krijgen een incidentele bijdrage bedoeld voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven in 2020. Via de junibrief € 38.978 (N) voor de periode 1 maart tot 1 juni en in de september circulaire € 21.654(N) voor de periode 1 juni tot en met 31 december 2020.
- Bonus beschut werken
Voor de creatie en continuering van beschut werkplekken in 2019 ontvangen gemeenten een bonus. Deze incidentele bate voegen we toe aan het lastenbudget WSW € 12.241 (N).
- Participatie (onderdeel WSW)
We voegen de verhoogde bijdrage uit de meicirculaire voor de integratie uitkering Participatie WSW oud toe aan het lastenbudget voor € 78.115 (N).

<i>Werk</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	-184.702 N	0	0	0

ZORG

1c - Zorg

Collectieve en individuele begeleiding

- Inhaalzorg WMO 2015 begeleiding - Corona
In de junibrief is vermeld dat via de algemene uitkering een voorschot voor compensatie aan gemeenten beschikbaar wordt gesteld voor inhaalzorg. We verhogen het lastenbudget met € 7.823 (N).
- Wmo ZIN en PGB en HH
Het maken van een inschatting van de kosten in heel 2020 is heel lastig. Er is weliswaar in de coronamaanden een lager bedrag aan facturen ontvangen dan begroot, maar onzeker is of er in het laatste kwartaal van 2020 nog een inhaalslag gaat plaatsvinden. Daarom wijzigen we de lastenbudgetten niet.
- Overschot budget 2019 MO/BW
Het overschot financiële bijdrage 2019 voor Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen (MO/BW) van de regionale samenwerking MO/BW Oost-Veluwe is uitgekeerd aan de regiogemeenten, waaronder Hattem.
De uitkering bedraagt voor Hattem € 120.000 (V).
Voorgesteld wordt dit bedrag te doteren aan de reserve Sociaal Domein en later weer in te zetten ten behoeve van investeringen in de lokale sociale infrastructuur voor mensen met psychische en psychosociale kwetsbaarheid. Daarmee wordt de instroom in MO/BW voorkomen, en kunnen mensen ook weer sneller uitstromen naar zelfstandig wonen met ondersteuning uit de lokale Wmo.
Zie programma 3.c Financiering en dekkingsmiddelen onder Reserves voor de reservemutatie van € 120.000.
- MO/BW Dak- en thuislozen
In de meicirculaire 2020 gemeentefonds zijn de volgende tekstpassages opgenomen: 'Het kabinet wil dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk voorkomen en ervoor zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Het kabinet stelt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid een financiële impuls beschikbaar voor de jaren 2020 en 2021'.
In de septembercirculaire zijn de bedragen via een decentralisatie-uitkering over gemeenten verdeeld. Voor Hattem € 17.628 (N) in 2020.
Het bedrag voor 2021 ad € 32.051 wordt in de begroting 2021 opgenomen.
- Eigen Bijdrage maatwerkvoorzieningen Wmo (Corona)
In de septembercirculaire 2020 gemeentefonds zijn de volgende tekstpassages opgenomen: 'De Minister van VWS heeft besloten de eigen bijdrage voor de Wmo (excl. beschermd wonen en opvang) vrij te stellen voor de maanden april en mei 2020.
Aanleiding hiervoor was het feit dat als gevolg van de coronacrisis een substantieel deel van de zorg en ondersteuning in de Wmo niet (volledig) kon worden geleverd. Gemeenten ontvangen een bedrag van € 18 miljoen als compensatie voor de inkomstenderving die hierdoor optreedt.'
We verlagen het batenbudget, de begrote inkomsten Wmo eigen bijdrage, met € 7.658 (N).

Zorg	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	86.891 V	0	0	0

WELZIJN EN SPORT

1d - Welzijn en sport

Kunst en Cultuur

- Lokale culturele voorzieningen Corona

In de junibrief is vermeld dat het kabinet heeft besloten om een voorschot op de compensatie aan medeoverheden te verstrekken van € 60 miljoen via de algemene uitkering voor de periode van medio maart 2020 tot en met 1 juni 2020. Dit met het oog op borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur.

Deze organisaties missen nu onder andere inkomsten uit kaartverkoop en horeca, terwijl de vaste lasten zoals huisvesting en beveiliging doorlopen. We verhogen het lastenbudget met € 28.676 (N). Dit is het totaal ontvangen bedrag van € 35.810 minus € 7.134 dat in de Voorjaarsnota 2020 al aan Musea en De Dijkpoort vanwege kwijtschelding huur beschikbaar is gesteld.

Via de septembercirculaire wordt ook compensatie verstrekt voor de periode 1 juni tot en met 31 december 2020. We verhogen het lastenbudget nogmaals, nu met € 35.040 (N).

Zie programma 3.c Financiering en dekkingsmiddelen onder Reserves voor de reservemutatie van € 7.134.

Gymnastiekaccommodaties

- Buurt- en dorpshuizen Corona

In de septembercirculaire 2020 gemeentefonds stelt het kabinet € 17 mln. voor 2020 beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra uitgaven voor de dorps- en buurthuizen als gevolg van de coronamaatregelen. Deze extra uitgaven bestaan onder andere uit het kwijtschelden van huur en het compenseren van tegenvallende inkomsten uit bijvoorbeeld horeca en zaalverhuur van buurt- en dorpshuizen.

Omdat in de Voorjaarsnota 2020 voor compensatie huren binnensport al € 6.300 beschikbaar is gesteld, met dekking uit de Algemene reserve, voegen we het nu ontvangen bedrag weer toe aan de Algemene reserve. Zie programma 3.c Financiering en dekkingsmiddelen onder Reserves.

<i>Welzijn en sport</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	-63.716 N	0	0	0

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Raming Programma 1 Sociaal Sterk	Begroting			
	2020	2021	2022	2023
Totaal relevante ontwikkelingen	-222.631 N	0	0	0
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000	-4.290 N			
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves	120.000 V			
Totaal bijstelling	-106.921 N	0	-0	0

2 - WONEN, WERKEN EN RECREATIE

Stand van zaken investeringen

Geen opmerkingen

RELEVANTE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

RUIMTELIJKE ORDENING

2a - Ruimtelijke
ontwikkeling

Vergunningverlening en handhaving

- Baten bouwleges

De baten bouwleges vallen naar verwachting € 50.000 (V) hoger uit dan begroot.

De financiële bijstelling van deelprogramma 2.a Ruimtelijke ordening is:

<i>Ruimtelijke ontwikkeling</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	50.000 V			

ECONOMISCHE ONTWIKKELING

2b -
Economische
ontwikkeling

Vastgoed

- Gronden, gebouwen etc.

Voor 2020 is begroot budget voor werkzaamheden NEN inspecties en digitalisering en updaten tekenwerk. Deze werkzaamheden worden verschoven naar 2021 € 80.000 (V).

In 2020 is het Meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd. Deze kosten ad € 30.000 (N) zijn niet begroot.

- Verkoop onroerende goederen

Meeropbrengst grondverkoop van circa € 136.603 (V). De boekwaarde van de verkochte grond ad € 63.630 (N) moet nog afgeboekt worden.

<i>Economische ontwikkeling</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	122.973 V	0	0	0
Budgetaanpassingen < 10.000	-1.094 N			

FYSIEKE LEEFOMGEVING

2c - Fysieke leefomgeving

Openbaar groen

De kosten van openbaar groen zijn hoger dan begroot. De kosten zijn o.a. hoger als gevolg van hoog ziekteverzuim, hogere kosten door wijziging contracten, droogte, rooien van bomen en eikenprocessierups.

- Eikenprocessierups

De kosten voor de bestrijding van de eikenprocessierups zijn hoger dan begroot en voorgaande jaren. De reden hiervoor is dat de rupsen op een milieuvriendelijk manier worden verwijderd. De hogere kosten voor 2020 zijn € 24.000 (N).

- Bomen rooien

In 2020 zijn veel bomen gerood. Onder masten van Tennenet, (Vierakker, Populierenlaan en Moslaan) zijn veel bomen gerood. Daarnaast heeft er veel noodkap plaatsgevonden.

De extra kosten die hiermee gemoeid zijn € 30.000 (N).

- Groenafval

Eind 2019 heeft de Rova aangegeven dat ze het groen van de gemeente Hattem niet meer meenemen. Het groen wordt nu door Bruins en Kwast opgehaald. De extra kosten hiervoor zijn jaarlijks € 15.000 (N).

De eindafrekening over 2019 van de Rova is niet begroot. De eindafrekening bedraagt € 27.751 (N).

- Groenonderhoud

In de VJN is een bedrag van € 160.667 (V) gecorrigeerd met de kanttekening dat er mogelijk wel hogere personele kosten zijn en/of externe inhuur nodig is op piekmomenten in het groei- en snoeiseizoen. Tijdens het groei- en snoeiseizoen is extra inhuur nodig. Dit bedrag is voor 2020 € 50.000 (N).

Speelvoorzieningen

- Investerings

De investeringen in de speelvoorzieningen voor 2020 zijn uitgesteld in afwachting van het speeltuinbeheerplan. Het speeltuinbeheerplan wordt in 2021 opgesteld.

- Speeltuinen - vrijwilligersorganisaties jeugd Corona

In de septembercirculaire 2020 gemeentefonds stelt het kabinet € 17 mln. voor 2020 beschikbaar om lokale vrijwilligersorganisaties, zoals de scouting en speeltuinen, te compenseren voor schade als gevolg van de coronamaatregelen. Hiermee wordt opvolging gegeven aan de motie van het lid Peters c.s.

Voor Hattem een bedrag van € 5.726 (N).

Afval

Contract Rova en Nedvang

- Per 1 april 2020 is het contract met Nedvang aangepast. Per 1 april loopt de vergoeding inzameling Nedvang via het bronscheidingsmodel. Als gevolg hiervan zijn de inkomsten PMD € 10.000 (N) lager maar vervalt de vergoeding € 100.000 (V) aan de Rova voor sorteren en vermarkten PMD.
- Inkomsten Papier
De inkomsten van papier afval zijn lager dan begroot. De verwachte lagere inkomsten t.o.v. begroot zijn € 41.000 (N).
- Verwerkingskosten textiel lager
De kosten voor verwerking textiel € 16.000 (V) lager.
- Extra kosten Corona
Rova heeft aangegeven dat In het eerste half jaar de kosten voor verwerking van afval hoger zijn als gevolg van Corona. Voor deze extra kosten zal in 2021 een afrekeningen komen over 2020. De omvang van deze extra kosten zijn nog niet bekend maar zullen indien bekend bij de jaarrekening 2020 worden meegenomen.

Openbare verlichting

- Onderhoudskosten
De kosten zijn de afgelopen jaren hoger dan begroot. In de begroting 2020 is met deze structureel hogere kosten geen rekening gehouden. Ook in 2020 wordt het budget overschreden. Extra kosten voor 2020 € 10.000 (N). In de begroting 2021 zijn de onderhoudskosten openbare verlichting structureel opgehoogd.

Begraafplaats

- Baten begraafplaats
Op basis van het verwachte aantal begrafenissen zijn de inkomsten voor 2020 € 82.000 (V) hoger dan begroot. Dit bestaat uit € 46.000 extra inkomsten begrafenisrechten en € 36.000 afkoopsommen begraven.
- Uitgaven begraafplaats
In Q1 2020 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor het delven van graven. Per 1 april 2020 is dit contract ingegaan. De kosten van het delven van een graf is per eenheid hoger dan begroot. De extra kosten voor 2020 zijn € 14.000 (N).
Door hoger inkomsten afkoopsommen is de toevoeging voorziening verhoogd met € 36.000 (N).

<i>Fysieke leefomgeving</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	-65.477 N	0	0	0

FINANCIELE CONSEQUENTIES

Raming Programma 2 Wonen, werken en recreëren	Begroting			
	2020	2021	2022	2023
Totaal relevante ontwikkelingen	107.496 V			
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000	-1.094 N			
Kapitaallasten				
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves				
Totaal bijstelling	106.402 V	0	0	0

3 - BESTUREN EN ORGANISEREN

Stand van zaken investeringen

Geen opmerkingen

RELEVANTE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

BESTUREN EN NETWERKEN

3a - Netwerken
en besturen

Externe betrekkingen

- Programmamanager bereikbaarheid Noord-Veluwe
Voor het MIRT maatregelenpakket is de provincie Gelderland bereid maximaal € 50.000 (V) subsidie beschikbaar te stellen. Hiervoor worden externe projectleiders ingehuurd. De lasten hiervan zijn € 46.000 (N). De aanvullende werkzaamheden van circa € 15.000 worden voor € 4.000 (N) betaald uit de subsidie. Het resterende bedrag van circa € 11.000 wordt door de zeven MIRT-gemeenten gezamenlijk betaald.

Verkiezingen

- Verkiezingen Tweede Kamer op 17 maart 2021 Corona
Het kabinet stelt in de septembercirculaire 2020 gemeentefonds € 30 mln. beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten als gevolg van de corona-maatregelen.
De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, voor het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten, voor toegankelijkheid van die locaties en voor de aanvullende werkzaamheden die gemeenten moeten doen ter voorbereiding van de verkiezingen.

Ter dekking van de kosten in 2021, worden de in 2020 ontvangen baten toegevoegd aan de Algemene reserve - zie programma 3.c Financiering en dekkingsmiddelen onder Reserves.

<i>Netwerken en besturen</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	0	0	0	0

DIENSTVERLENING

3.b Dienstverlening

Geen mutaties

<i>Dienstverlening</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	0	0	0	0

FINANCIERING EN DEKKINGSMIDDELEN

3c - Financiën

Nutsbedrijven

- Dividend Rova
Incidenteel hogere dividenduitkering € 29.730 (V) over Rova's boekjaar 2019.

Treasury

- Dividend BNG
Hogere dividenduitkering over boekjaar 2019 dan begroot € 8.000 (V).

Heffing en invordering

Onkostenvergoeding bezwaren WOZ

- Ondernemingen die belastingplichtigen bijstaan in hun bezwaar tegen de vastgestelde waarde onroerende zaken (WOZ) ontvangen hiervoor een vergoeding. Het huidige budget is ontoereikend en wordt verhoogd met € 15.000 (N). In 2020 incidenteel in de najaarsnota, vanaf 2021 structureel in de begroting.

Belastingen en heffingen

- Toeristenbelasting - Corona
In de junibrief is vermeld dat via een decentralisatie-uitkering middelen beschikbaar worden gesteld voor de dalende inkomsten uit toeristenbelasting. We verlagen het batenbudget met € 54.000 (N).
- Precariobelasting - Corona
Het kabinet stelt in de septembercirculaire 2020 gemeentefonds middelen beschikbaar gesteld voor de verminderde opbrengst precariobelasting. Door de coronamaatregelen waren er in de periode van 1 maart tot 1 juni geen terrassen opgesteld en zijn er geen markten en evenementen geweest. Gemeenten zijn daardoor geconfronteerd met een terugval van inkomsten uit terrasprecario en uit markt- en evenementenleges. Er is besloten de gemeenten voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 1 juni 2020 voor dit doel te compenseren voor een bedrag van € 20 miljoen.
In de Voorjaarsnota 2020 is besloten om voor geheel 2020 geen precariobelasting te heffen voor het innemen van terrassen ad € 11.000. Met dekking uit de Algemene Reserve. De in de septembercirculaire ontvangen baten ad € 7.690 worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.
- OZB
De gerealiseerde OZB woningen is hoger dan begroot € 20.000 (V).
De gerealiseerde OZB niet-woningen is lager dan begroot € 14.000 (N).

Reserves

- Reserve
De reservemutaties zijn:
 - *Tweede Kamerverkiezing 2021 (Corona)*
Het kabinet stelt in de septembercirculaire 2020 gemeentefonds € 30 mln. beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten als gevolg van de corona-maatregelen. Ter dekking van de kosten in 2021, worden de in 2020 ontvangen baten toegevoegd aan de Algemene reserve € 18.497 (N).
Zie programma 3.a Besturen en netwerken onder Verkiezingen.

- *Lokale culturele voorzieningen (Corona)*
Het kabinet stelt in de junibrief middelen beschikbaar met het oog op borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur.
In de Voorjaarsnota 2020 is voor Musea en De Dijkpoort vanwege kwijtschelding huur € 7.134 beschikbaar gesteld. Met dekking uit de Algemene Reserve. De in de junibrief ontvangen baten worden toegevoegd aan de Algemene Reserve € 7.134 (N).
Zie programma 1.d Welzijn en sport onder Kunst en cultuur.
- *Buurt- en dorpshuizen (Corona)*
Het kabinet stelt in de septembercirculaire 2020 gemeentefonds middelen beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra uitgaven voor de dorps- en buurthuizen als gevolg van de coronamaatregelen. In de Voorjaarsnota 2020 is voor compensatie huren binnensport € 6.300 beschikbaar gesteld, met dekking uit de Algemene reserve. De in de septembercirculaire ontvangen baten worden toegevoegd aan de Algemene reserve € 7.999 (N). Zie programma 1.d Welzijn en sport onder Gymnastiekaccommodaties.
- *Precariobelasting (Corona)*
De in de septembercirculaire ontvangen baten ad € 7.690 (N) worden toegevoegd aan de Algemene Reserve. Zie boven bij Belastingen en Heffingen.
- *Overschot MO/BW uit 2019*
Voorgesteld wordt het ontvangen overschot € 120.000 (N) te doteren aan de reserve Sociaal Domein.
Zie programma 1c.Zorg onder Collectieve en individuele begeleiding.

Per saldo wordt in 2020 een bedrag van € 161.320 toegevoegd aan de reserves.

Algemene uitkering

- Gemeentefonds

De mutaties vanuit de circulaire Gemeentefonds van december 2019 tot en met september 2020 zijn:

- Algemene Uitkering € 595.139 voordeel
Dit bedrag is opgebouwd uit een nabetaling uit 2019 van € 10.223 (V), de decembercirculaire 2019 van € 102.214, de meicirculaire 2020 van € 91.481 (V), de junibrief 2020 van € 123.353 (V) en de septembercirculaire 2020 van € 267.868 (V).
- Integratie Uitkeringen Sociaal Domein € 161.600 voordeel
Dit bedrag is opgebouwd uit de meicirculaire 2020 van € 88.727 (V), de junibrief 2020 van € 38.978 (V) en de septembercirculaire 2020 van € 33.895 (V).

<i>Financiën</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	731.469 V	0	0	0
Reserveringen	-161.320 N	0	0	0

3d - Gemeentelijke organisatie *Geen financiële bijstellingen*

<i>Gemeentelijke organisatie</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	0	0	0	0

FINANCIELE CONSEQUENTIES

Raming Programma 3 Besturen en organiseren	Begroting			
	2020	2021	2022	2023
Totaal relevante ontwikkelingen	731.469 V	0	0	0
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000				
Kapitaallasten				
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves	-161.320 N	0	0	0
Totaal bijstelling	570.149 V	0	0	0

4 – BEDRIJFSVOERING EN OVERHEAD**Stand van zaken investeringen**

Geen opmerkingen

RELEVANTE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN**BEDRIJFSVOERING EN OVERHEAD**

- | | |
|------------------------------|---|
| 4a -
Kapitaallasten | <p>Kapitaallasten (rente)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Optierente plandeel Hattem</u>
In de begroting 2020-2023 is geen rentebate voor plandeel Hattem opgenomen want bij het opstellen van die begroting was het voornemen dat B.V. Hattemerbroek het plandeel nog in 2019 van ons zou kopen. Dat is alsnog 2020 (Q4) geworden en we kunnen nu een incidentele optierente in 2020 factureren over iets meer dan drie kwartalen.
Een rentebate van € 41.000 (V). |
| 4b - Bedrijfs-
informatie | <p>Personele informatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Opschalingskorting Corona</u>
Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten door corona heeft het kabinet besloten de ophoop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen. Dit leidt in de septembercirculaire 2020 tot een verhoging van de algemene uitkering van het gemeentefonds van € 70 miljoen in 2020 en € 160 miljoen in 2021. Voor Hattem is dit € 38.915 (N) in 2020. We voegen dit bedrag toe aan het lastenbudget inhuur- en salariskosten. Het bedrag voor 2021 is verwerkt in de begroting 2021. • <u>Toezicht en handhaving Corona</u>
In de septembercirculaire 2020 gemeentefonds stelt het kabinet € 50 mln. voor 2020 beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra toezicht- en handhavingskosten als gevolg van de coronamaatregelen; onder andere de extra inzet van boa's en de extra verkeersmaatregelen. Voor Hattem is dit € 29.840 (N). We voegen dit bedrag toe aan het lastenbudget inhuur- en salariskosten. |
| 4c -Facilitaire
zaken | <p>Technische infrastructuur (ICT) en Helpdesk</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>CIO-Convenant</u>
Conform het collegebesluit over de notitie Ontwikkeling informatievoorziening H2O ICT 2020-2021 wordt de begroting bijgesteld. Het budget van de I-dienst bestaat uit meerdere onderdelen, zoals onderhoud hardware, onderhoud software, personeel, etc.
Voor het A-Deel geldt de gemeenschappelijke regeling. Voor het I-Deel is sprake van een CIO-Convenant. Dat betekent dat kosten van overhead en personeel maar ook toekomstige kosten voor nieuw beleid (project Modernisering Applicatie Architectuur (M2A)) op geld zijn gezet en zijn geraamd. In de najaarsnota vindt de bijstelling in 2020 plaats € 143.280 (N) en in de begroting 2021 de meerjarige aanpassing van de budgetten. |

<i>Bedrijfsvoering en overhead</i>	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen	-171.035 N	0	0	0

FINANCIELE CONSEQUENTIES

Raming Programma 4 Bedrijfsvoering en overhead	Begroting			
	2020	2021	2022	2023
Totaal relevante ontwikkelingen	-171.035 N	0	0	0
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000				
Kapitaallasten				
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves				
Totaal bijstelling	-171.035 N	0	0	0

B. BIJSTELLING RAMINGEN 2020

In onderstaande tabel is de situatie na de vaststelling van de Voorjaarsnota en de hierin opgenomen bijstellingsmaatregelen 2020 weergegeven.

Raming	Begroting			
	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Saldo begroting na voorjaarsnota	163.594			
Recapitulatie mutaties najaarsnota:				
P1 - Sociaal sterk				
1a - opgroeien en ontwikkelen	-61.104			
1b – werk	-184.702			
1c – zorg	86.891			
1d - welzijn en sport	-63.716			
P2 - Wonen, werken en recreëren				
2a - ruimtelijke ontwikkeling	50.000			
2b - economische ontwikkeling	122.973			
2c - fysieke leefomgeving	-65.477			
P3 - Besturen en organiseren				
3a - netwerken en besturen	0			
3b - dienstverlening	0			
3c - financiën	731.469			
3d - gemeentelijke organisatie	0			
P4 - Bedrijfsvoering / overhead				
4a - bedrijfsvoering en overhead	-171.035			
Investerings (kapitaallasten)	0			
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000	-5.384			
Totaal mutaties najaarsnota in exploitatie	439.915			
Totaal dekkingsmiddelen onvoorziene uitgaven				
Totaal dekkingsmiddelen verrekening reserves	-161.320			
Saldo bijstellingen najaarsnota	278.595			
Saldo begroting na bijstellingen voorjaarsnota	442.189			

C. STAND VAN ZAKE INVESTERINGEN 2020

Geen opmerkingen

D. MUTATIES INZETBARE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserves

- Reserve

De reservemutaties zijn:

- *Tweede Kamerverkiezing 2021 (Corona)*

Het kabinet stelt in de septembercirculaire 2020 gemeentefonds € 30 mln. beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten als gevolg van de corona-maatregelen.

Ter dekking van de kosten in 2021, worden de in 2020 ontvangen baten toegevoegd aan de Algemene reserve € 18.497 (N).

Zie programma 3.a Besturen en netwerken onder Verkiezingen.

- *Lokale culturele voorzieningen (Corona)*

Het kabinet stelt in de junibrief middelen beschikbaar met het oog op borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur.

In de Voorjaarsnota 2020 is voor Musea en De Dijkpoort vanwege kwijtschelding huur € 7.134 beschikbaar gesteld. Met dekking uit de Algemene Reserve. De in de junibrief ontvangen baten worden toegevoegd aan de Algemene Reserve € 7.134 (N).

Zie programma 1.d Welzijn en sport onder Kunst en cultuur.

- *Buurt- en dorpshuizen (Corona)*

Het kabinet stelt in de septembercirculaire 2020 gemeentefonds middelen beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra uitgaven voor de dorps- en buurthuizen als gevolg van de coronamaatregelen. In de Voorjaarsnota 2020 is voor compensatie huren binnensport € 6.300 beschikbaar gesteld, met dekking uit de Algemene reserve. De in de septembercirculaire ontvangen baten worden toegevoegd aan de Algemene reserve € 7.999 (N). Zie programma 1.d Welzijn en sport onder Gymnastiekaccommodaties.

- *Precariobelasting (Corona)*

De in de septembercirculaire ontvangen baten ad € 7.690 (N) worden toegevoegd aan de Algemene Reserve. Zie boven bij Belastingen en Heffingen.

- *Overschot MO/BW uit 2019*

Voorgesteld wordt het ontvangen overschot € 120.000 (N) te doteren aan de reserve Sociaal Domein.

Zie programma 1c.Zorg onder Collectieve en individuele begeleiding.

Per saldo wordt in 2020 een bedrag van € 161.320 toegevoegd aan de reserves.

ADVIES

Samenvattend adviseren wij u om de voortgangsrapportage Najaarsnota 2020 vast te stellen en:

1. Het incidentele positieve saldo over het begrotingsjaar 2020 zoals geprognoseerd in de najaarsnota, te verrekenen met de algemene reserve.

Oktober 2020

Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,

de secretaris,

de burgemeester,